

Snelle signalering van varkensziekten via internet

Sinds half februari 2009 is er op internet een tool beschikbaar om varkensziekten snel op te merken. Deze site, www.varkensziekte.nl, is voor iedereen toegankelijk en vooral bedoeld voor houders van varkens zodat zij ziekten sneller kunnen herkennen bij hun dieren. De tool is ontwikkeld voor de verbetering van de diergezondheid en het dierenwelzijn in de varkenshouderij.

Johan Zonderland
(ASG – Animal Sciences Group van Wageningen UR)

Met de internettool www.varkensziekte.nl kan een varkenshouder snel en doelgericht handelen in samenspraak met de dierenarts. Varkensziekten die aangifteplichtig zijn worden duidelijk gemarkeerd. Daarnaast is de tool uiteraard ook bedoeld voor gebruik door dierenartsen, bedrijfsadviseurs en hobbydierhouders. De vroege en snelle signalering van mogelijke ziekten is in belang van het welzijn van het dier maar ook voor de snelle ontdekking van aangifteplichtige ziekten. De ontwikkeling van deze internettool is gefinancierd door het Productschap Vee en Vlees (PVV) en het ministerie van LNV.

Ziekteverschijnselen in beeld
Op de website zijn zichtbare ziekteverschijnselen in kaart gebracht. Deze ziekteverschijnselen vormen een eerste aanwijzing voor de herkenning van een aantal varkensziekten. De varkenshouder vult op de internettool in welke ziekteverschijnselen hij waarneemt en bij welke diercategorie. De internettool zoekt vervolgens naar de mogelijke ziekte(n) uit de lijst van 35 tot nu toe beschikbare varkensziekten. Er staan foto's en video's op de site om bepaalde ziekteverschijnselen te verduidelijken. Uiteindelijk wordt er behalve mogelijke ziekten ook iets gezegd over andere aspecten (zoals klimaat, voerproblemen of relaties met andere aandoeningen) waaraan gedacht kan worden bij de aangegeven verschijnselen.

Naslagwerk varkensziekten
Natuurlijk is het belangrijkste doel van de internettool om aan de hand van ziekteverschijnselen tot herkenning van mogelijke varkensziekte(n) te komen, maar als er één of enkele mogelijke varkensziekten uitrollen, is meer achtergrondinformatie natuurlijk wenselijk. En ook dat is mogelijk binnen de internettool: er wordt over 35 varkensziekten aanvullende informatie gegeven (afkomstig van de GD). Op deze manier kan de internettool ook benut worden om gericht te zoeken naar informatie over varkensziekten.

Leren kijken
Een varkenshouder moet goed kijken naar varkens om ziekteverschijnselen te herkennen, te onderscheiden en te beoordelen. Het klinkt simpel, maar bewust de 'varkenssignalen' waarnemen vergt training en bewustwording. Om varkenshouders op dit punt te helpen zijn er op de website per diercategorie vragenlijsten die uitgeprint kunnen worden. Varkenshouders kunnen deze

LEREN HERKENNEN

De vroege en snelle signalering van mogelijke ziekten is in belang van het welzijn van het dier maar ook voor de snelle ontdekking van aangifteplichtige ziekten.

Foto: Geesje Rotgers

Van netwerk naar project

Een bekend voorbeeld uit de praktijk: hoestende varkens. Is het een symptoom van klassieke varkenspest? Of een onschuldig griepvirus? Varkenshouders hebben een cruciale rol in het ontdekken en voorkomen van verspreiding van varkensziekten. Ze moeten op tijd ziekteverschijnselen herkennen en beslissen om al dan niet een dierenarts in te schakelen. Maar in de praktijk is het nog niet zo gemakkelijk om alle ziekteverschijnselen te herkennen. Een groep varkenshouders besloot binnen het netwerkenprogramma van het ministerie van LNV te gaan werken aan een snelle signalering van varkensziekten. De netwerkdeelnemers ontdekten tijdens de uitwerking van het idee dat ze eerst goed moesten leren kijken om de ziekteverschijnselen te herkennen en te beoordelen. Het klinkt simpel, maar bewust de varkenssignalen waarnemen vergt training en bewustwording. Binnen het netwerk ontwikkelden de varkenshouders een soort stappenplan dat hen helpt in het maken van een voorlopige eerste diagnose. Na een aantal bijeenkomsten zijn uiteindelijk de foto's, video's en beslisboom via het internet gecombineerd tot een eerste demoversie. Deze is gebruiksvriendelijk vormgegeven. Dat betekent simpel en heel duidelijk van opzet, 'to the point', snel, actueel en voor alle varkenshouders toegankelijk. Het PVV en het ministerie van LNV waren ook al bezig met het opzetten van een project omtrent het snel opmerken en signaleren van varkensziekten. Het netwerk heeft haar demoversie aan LNV en PVV gepresenteerd en deze waren dusdanig enthousiast dat zij de demoversie wilden gebruiken als basis voor het project wat uiteindelijk heeft geleid tot de huidige internettool.

meenemen naar de stal en aan de hand van deze lijsten gericht naar hun varkens kijken.

Nieuwe H1N1-griepvirus

Vanaf februari tot en met april 2009 zijn er al ruim 4.000 bezoekers op de website geweest. Bij de introductie eind februari waren er veel mensen die even een kijkje kwamen nemen. Verder viel op dat er veel bezoekers waren tijdens de periode van het nieuwe H1N1-griepvirus: tot bijna 600 bezoekers op 28 april. Uit de wandelgangen bleek dat veel bezoekers op dat moment naar de symptomen van varkensgriep zochten en daarvoor de website raadpleegden.

Hoe verder?

In opdracht van het PVV en LNV hebben de Animal Sciences Group (ASG) van Wageningen UR, de GD, het Centraal Veterinair Instituut (CVI) van Wageningen UR, grafisch ontwerp-bureau IntoFocus, dierenartsen en varkenshouders de eerste versie van de website in de lucht gebracht. De internettool is echter nog

niet af. De komende jaren zullen er regelmatig aanpassingen moeten worden doorgevoerd en nieuwe varkensziekten toegevoegd. Eveneens zal nieuw beeldmateriaal aan de tool toegevoegd worden om ziekteverschijnselen in de praktijk nog beter te kunnen herkennen. Mocht u, als aanvulling, nog geschikt beeldmateriaal hebben, dan houden wij ons aanbevolen.